Tylko do użytku służbowego.

MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 28 CZERWCA 1943 r.

/P o p o ł u d n i o w y/

Uwagi wstępne.

Sprawy polskie.
Za pośrednictwem radiostacji Bejrut, przemawiał wczoraj o godz.22.00 gen.Sikorski ; audycja była głuszona i chwilami zakłócana, wobec czego niektóre ustępy przemówienia odtworzone zostały na podstawie dosłyszanych fragmentów.-Propaganda niemiecka idzie po linii swych dotychczasowych tendencji demaskowania imperialistycznych zakusów Związku Sowieckiego wobec Polski ; cytuje dziś "Basler Nachrichten" oraz artykuł podany przez Tassa, p.t. "Rosja jest przyjacielem ludów słowiańskich". - Artykuł ten ukazał się w dniu 30-go kwietnia. Jednocześnie cytuje się "Tribune", omawiając ugrupowania polityczne w łonie kolonii polskiej w Londynie. - Po obfitym zużytkowaniu materiałów kongresu związku patriotów polskich w Moskwie, radiostacje sowieckie rozpoczęły serję przemówień radiowych poszczególnych działaczy tej organizacji ; przed mikrofonem Moskwy przemawiał wczoraj Andrzej Witos.

Sprawy ogólne.
Propaganda Osi stoi nadal pod znakiem dotychczasowych sloganów propagandowych. - Przeważają więc komentarze o rozwiązaniu Kominternu, wiadomości o "terrorze powietrznym" sprzymierzonych oraz o działalności indyjskiego quislinga, Bose'go. Wiadomość o uchwaleniu ustawy przeciw-strajkowej w St.Zjednoczonych opatrzona jest naogół w komentarz, że veto Roosevelta było jedynie sprytnym jego wybiegiem dla zyskania popularności wśród robotników, z uwagi na następne wybory. - Propaganda Sowietów szła po zwykłej linii, lecz była naogół bezbarwna.

I.

Dotycząco Polski.

BEJRUT, po polsku, 27.VI. godz.22.00.
/Speaker/: przemawiać będzie Prezes Rady Ministrów i Naczelny Wódz sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Generał Władysław Sikorski.
Dzisiaj rodacy, podzielić się chcę z wami wiadomościami, które dodadzą wam otuchy i wiary. Wracam z obozów wojska polskiego w Iraku i Iranie. Wojsko to składa się głównie z oddziałów, które przybyły z Rosji i uwolnione zostały zgodnie z układem z ZSSR oraz z dawnej Brygady Karpackiej, która obecnie przeformowana została na Dywizję Karpacką. Mimo posiadania dobrej kadry oficerskiej trzeba było czasu na wyposażenie, uzbrojenie i wyszkolenie

tych oddziałów, które tworzą obecnie jedną całość. Dzięki pomocy St.Zjednoczonych i W.Brytanii, wyposażenie w najnowszy sprzęt bojowy zostało właśnie zakończone, a wyszkolenie poczyniło duże postępy. Armia nasza jest obecnie jednym zwartym blokiem, duch w niej panuje znakomity, pożąda ona natychmiastowej rozprawy z odwiecznym wrogiem Polski i Polaków. Żołnierze wiedzą, że droga do Kraju, o którym śnią, wiedzie przez walkę. Ich marzeniem jest rozpoczęcie boju jak najszybciej, aby połączyć się wreszcie z wami. Wyrazić mogę uznanie dla postawy żołnierza i pełne zaufanie dowództwa ; stwierdzam, że nieprawdą są twierdzenia i pogłoski, rozsiewane przez wroga, które głosiły światu, że armia polska zbuntowała się i że wogóle nie chce się bić. ... dla zwiększenia efektywów, a z W.Brytanii przybyły oddziały lotnicze dla wzmocnienia lotnictwa bojowego. Czynniki cywilne naszego życia na emigracji zabrały się z wielkim zapałem do pracy, celem zorganizowania naszego życia zbiorowego. Uruchomiono organizację opieki nad uchodźcami polskimi, a sprzymierzeńcy nasi, W.Brytania i St.Zjednoczone okazały uchodźcom wiele pomocy, gościnności i uczynności. Węzły przyjaźni zawiązują się coraz ciaśniej, które przyczynią się do owocnej współpracy tych państw z odrodzoną Rzeczypospolitą. Pełnomocnikiem rządu na Bliski i Srodkowy Wschód jest ambasador Romer. Osoba jego daje gwarancję, że Polacy na Wschodzie mieć w nim będą troskliwego opiekuna i wytrwałego orędownika. Wojna przedłuży się jeszcze niewątpliwie, ale ważne jest, że weszła obecnie w swój okres rozstrzygający. Będzie to okres najtrudniejszy. Kampania niemiecka roku 1942 w Rosji została przegrana, a obecnie kampania afrykańska zakończyła się dla Niemców srogą porażką, która stworzyła zupełnie nową sytuację i groźbę inwazji sprzymierzonych na kontynent. Niemcy gorączkowo przegrupowują siły swe na kontynencie, aby odeprzeć ciosy sprzymierzonych. Flota i lotnictwo otwarły wrota do nowych możliwości ; przybierające wciąż na sile bombardowanie państw Osi osłabiają i pomniejszają potencjał tych krajów, szerząc w nich defetyzm. Na froncie wschodnim panuje zagadkowa cisza; czy jest to wymuszona przez Rosję i Sprzymierzonych zmiana strategii niemieckiej, czy też jest ciszą przed burzą - to okaże przyszłość. Niewątpliwie Rosjanie przygotowują się do rozprawy generalnej. Wobec dozbrojenia Rosji przez narody sprzymierzone położenie Niemców na wschodzie jest daleko trudniejsze niż w roku ubiegłym. Być może, że chcieliby oni odnieść tam sukces częściowy i uzyskać kompromisowy pokój, ale wszystkie próby nie zdadzą się na nic. Wszystkie bez wyjątku narody sprzymierzone zdeterminowane są, aby zdruzgotać całkowicie wroga. Nie pomogły nawet pożałowania godne wydażenia, jakie ostatnie miały miejsce w obozie narodów zjednoczonych. - Przeszło ćwierć miljona Polaków zamordowali Niemcy bestjalsko w ciągu ostatnich tylko tygodni, - woła to o pomstę, to zbrodnia nie pójdzie w niepamięć, Niemcy nie mogą liczyć na litość, a chwila odwetu się zbliża. Odpowiedzą wszyscy winowajcy z Himmlerem na czele, którzy powodowani obłędnym szałem okrucieństwa niszczą nasz kraj. Chylę czoła przed męczeństwem tych nieszczęśliwych mężczyzn, kobiet i dzieci. Wzywam was rodacy do zachowania spokoju i do szczędzenia sił aż do odpowiedniego momentu. Ostatni rozwój wypadków międzynarodowych mógł wywołać w was zaniepokojenie, ale zapewniam was, że nie będzie żadnego paktu czterech, żadnego podziału na sfery wpływów, że wbrew pozorom pozycja Polski przybiera na odpowiedzialności i sile. Zarysowuje się już wyraźnie jedność narodu francuskiego. Chcę ażebyście wiedzieli, że rząd

mocno
nasz wspierany przez Prezydenta Rzeczypospolitej stoi/na straży interesów ojczyzny. Na podstawie trzeźwej oceny sytuacji powiedzieć można, że położenie narodu - mimo wielu ciężkich przejść, jakie nas czekają, mimo niebezpieczeństw jakie są przed nami - jest korzystne : Polska wyjdzie zwycięsko z kataklizmu dziejowego, skruszymy kajdany najeźdźcy, ukarzemy winnych i zapewnimy dobrodziejstwo ustroju demokratycznego.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 26.VI. godz.15.30.
Z Berlina: redaktor naczelny "Basler Nachrichten" poddaje krytyce stosunek Moskwy do Anglo-Sasów i omawia jednocześnie sprawy polskie. Uważa on,że Stalin pragnie sobie zapewnić w wypadku zwycięstwa "lwi udział". Nie przeczy temu, zapewnienie Stalina, że pragnie on silnej Polski."Silna Polska" oddać by musiała w razie rosyjskiego zwycięstwa wszystkie swoje ziemie wschodnie Związkowi Sowieckiemu, a otrzymałaby w zamian za to przyrost terytorialny kosztem niemieckich prowincji wschodnych, co uczyniłoby Polskę na zawsze wrogiem Niemiec. Polska musiałaby się sowietyzować dla podwyższenia bezpieczeństwa. - byłaby wówczas państwem buforowym.
Z Lizbony : "Tribune" pisze o kulisach rządu uchodźczego polskiego w Londynie. Przed wybuchem konfliktu polsko-sowieckiego, a szczególnie w chwili przyjazdu uchodźców polskich z Francji do Anglii nie przyjrzano się dokładniej tym polskim uchodźcom, przypuszczając, że są to Polacy, zainteresowani uczciwie sprawą sprzymierzonych ; pozatem strona wewnętrzna ich politycznego życia wydawała się normalnemu obserwatorowi mętną. Dopiero teraz stwierdzono, że w łonie organizacji polskiej w Anglii nie wszystko jest w porządku. Faktem jest obecnie, że kilku Polaków w Anglii /albo kilka ośrodków polskich w Anglii/ prowadzą propagandę antysowiecką. Sensacją był list otwarty niejakiego Adama Doboszyńskiego do polskiego prezydenta z żądaniem dymisji Sikorskiego i zastąpienia go przez gen.Sosnkowskiego. Doboszyński był przywódcą dawnej faszystowskiej grupy w Polsce. Wraz ze swemi poplecznikami dokonał on w Myślenicach pogromu Żydów. Do niedawna był on oficerem armii polskiej w Szkocji. Przy tej okazji zorganizował sieć tajnych komórek wśród polskich oficerów i wydawał czasopismo "Walka", które cieszyło się wielkim powodzeniem wśród wojska polskiego. Postawił sobie on za cel swych dążeń walkę z niszczącymi wpływami żydowskiej demokracji i bolszewizmu. Pozatem pragnie stworzenia wielkiego państwa polskiego od Bałtyku do Morza Czarnego i od Dniepru do Odry. Doboszyński odznaczył się również swą wrogością wobec wolnomularzy, lecz w programie politycznym dominuje nadewszystko twierdzenie, że Żydzi ponoszą główną winę za losy Polski. Sprzymierzeńcem Doboszyńskiego jest Mackiewicz, przedstawiciel "żubrów wileńskich". Jest on uczniem znanego germanofila Studnickiego. Mackiewicz był aż do roku 1939 persona grata w Berchtesgaden, dokąd zapraszany był na wyraźne żądanie Hitlera. Do Anglii przybył po upadku Francji. Jego działalność dziennikarska wyrażała się zawsze w gwałtownej wrogości przeciw Sowietom. Obok tych dwóch Polaków działa jeszcze przywódca młodzieży endeckiej Bielecki. Organem jego jest "Myśl Polska", nastawiona silnie antysemicko. Oskarża on Sikorskiego uległość wobec wpływów żydowskiego liberalizmu i masonerji. Prawdziwie ważną osobistością jest jednak gen.Sosnkowski, stojący na czele opozycji przeciw Sikorskiemu, dawny przyjaciel i współpracownik Piłsudskiego, a przed rokiem 1939 rywal Rydza-Śmigłego. Przeciw jego osobie

dałoby się jedynie powiedzieć, po pierwsze, że jak wielu innych polskich generałów, nie oparł się pokusie osobistej rywalizacji i po drugie, że jako minister wojny w roku 1920 założył w Jabłonnie pod Warszawą pierwszy obóz koncentracyjny dla Żydów. Wpływ tych osobistości odpowiedzialny jest głównie za to, że w kolonii polskiej w Anglii i St.Zjednoczonych panuje nastrój intryg politycznych. W tych kołach opozycji polskiej próbuje się przełamać jedność sprzymierzonych mobilizowaniem elementów antysowieckich w krajach demokratycznych. "Tribune" kończy stwierdzeniem, że należy położyć kres takiej działalności.

Dnia 27.VI. godz.11.00.
Z Berlina : omawiając tendencję polityki rosyjskiej, zmierzającą do stworzenia bloku słowiańskiego, podkreśla się poszczególne etąpy propagandy sowieckiej ze szczególnym uwzględnieniem spraw czeskich. /Prof. Zdenek Nejedly, kongres wszechsłowiański i t.p./. Mowa jest również o "komisji ludów słowiańskich w ZSSR", która zwołała propagandowy kongres w Moskwie, proklamując - z wyraźną aluzją przeciwko rządowi Sikorskiego - jedność ludów słowiańskich pod wodzą "starszego rosyjskiego brata".

ALLOUIS, D-t.B.B.C., po niemiecku, 26.VI. godz.14.00.
Z Gdańska : stara Szkoła Morska w Gdańsku /Reichsseeschiffahrtschule/w ramach odbudowy dzielnic wschodnich Reichu została na nowo otwarta.
Godz.22.00.
Z Równego : około 800 rzemieślników holenderskich pracuje obecnie na Ukrainie. Po roku służby mogą się oni uniezależnić. W maju pierwsza grupa, składająca się z 15-stu robotników holenderskich objęła w Równym własne warsztaty.

CALAIS, D-t.B.B.C., po angielsku, 26.VI. godz.17.30.
Dochodzenia na podstawie archiwum OGPU w Smoleńsku ujawniły nowe ciekawe aspekty. Wymordowano tam nietylko oficerów polskich, lekarzy i księży ; agenci i szpicle denuncjowali również osoby, należące do różnych organizacji narodowych obozu. Nawet członkostwo w organizacjach o charakterze dobroczynnym prowadziło do tego, że komendant OGPU w Smoleńsku zażądał internowanie robotników i chłopów polskich w obozach karnych na północy Rosji. Z obozów tych mało było prawdopodobieństwa powrotu.

WEICHSEL, po polsku, 26.VI. godz.16.00.
Komisja ministerstwa rolnictwa Rzeszy odwiedziła Warszawę. Goście zwiedzili kilka gospodarstw wzorcowych, które dostarczają bydła rasowego chłopom okręgu warszawskiego.

RADIOSTACJA IM.T.KOSCIUSZKI, po polsku 27.VI. godz.20.55.
Radością napawał nas widok bandery polskiej na Bałtyku. Cztery lata minęły odkąd znikła. Serce rosło na widok każdej nowej łodzi podwodnej, każdego polskiego statku. Z dumą obserwowaliśmy postępującą rozbudowę portu. Z ręką jednak na sercu powiedzieć sobie musimy, że wyniki tej naszej pracy były nader jednak skromne. Nie mieliśmy nigdy szeroko zakrojonej polityki morskiej. Powinniśmy byli walczyć z naporem imperialistycznym Niemców, spędzać ich na zachód , a tymczasem dwudziestolecie istnienia

polskiego przeszło na koncesjach wobec Niemiec, szczególnie od chwili gdy doszedł w władzy Hitler, a rządy w Polsce znalazły się w rękach Becka i jego kliki. Klika ta miała w głowie jedynie zaborcze zakusy przeciw wschodowi. Gdy stawialiśmy zręby naszej państwowości, podejmowaliśmy wyprawy na Kijów i Borysów, a nie umieliśmy przybrać zdecydowanej postawy antyniemieckiej, poprowadzić mocnej polityki na zachodzie - skutkiem tego było przegranie Prus Wschodnich. Potem kontynuowaliśmy politykę antysowiecką, co znalazło swój wyraz w przygotowaniu napadu na Litwę. Dziś sytuacja się zmieniła. Rozwija się ruch zbrojny w kraju, do walki z wrogiem gotuje się dywizja im.T.Kościuszki, a Orzeł Polski na falach Atlantyku walczy po stronie sojuszników. Musimy sobie postawić za zadanie, przepędzenie Szwabów z nad Bałtyku, - ale osiągniemy to tylko wówczas, jeżeli zarzucimy raz na zawsze samą myśl o zaborczej polityce wobec naszych braci słowiańskich. Oprzeć musimy się silnie na przyjaźni z najpotężniejszym wrogiem teutonów, Rosją Sowiecką.

Godz.23.00.
/Silne zagłuszenie/.
Podawaliśmy już wiadomość o wykonaniu wielu wyroków śmierci na dygnitarzach niemieckich przez mścicieli narodu. Padł Krueger, Schmidt, Wagner, Eckers, szef Gestapo w Radomsku i jego zastępca, - a obecnie, w drugiej połowie czerwca, padli z ręki żołnierzy gwardii ludowej Hohlweg, samorządca Rzeszowa oraz kacyk częstochowski, Holst /nazwiska częściowo źle słyszalne/. Niemcy odpowiedzieli oczywiście nową falą terroru, ale naród wzmoże jeszcze silnej akcję odwetu. Niech Niemcy wiedzą, że żaden z nich nie ujdzie cało.

MOSKWA, D-t.B.B.C., po rosyjsku, 26.VI. godz.09.00.
Feliks "D", żołnierz polski 121-szej dywizji /powtórzenie wiadomości podanej w kom.por.z dn.29./.
Bandyci niemieccy próbowali przeprowadzić mobilizację przymusową na harówkę w Niemczech w okręgu Pińskim. Większość mieszkańców uszła do lasu. Hitlerowcy złapali kilkaset obywateli sowieckich, załadowali ich na ciężarówki i zabrali do Niemiec. W pobliżu pewnej stacji partyzanci wysadzili w powietrze tor kolejowy. Kiedy pociąg zatrzymał się, obywatele sowieccy wyskoczyli z wagonów, unieszkodliwili z pomocą partyzantów Niemców i uciekli.

Po polsku, /nasłuch własny/, 27.VI. godz.18.30 i 00.45.
Przemówienie Andrzeja Witosa. Fakt powstania związku patriotów polskich na terytorium ZSSR posiada znaczenie historyczne, lecz jest również ważnym przyczynkiem do sytuacji Polaków w Rosji. Sytuacja, jaka wytworzyła się po wyruszeniu gen.Andersa do Persji i po zerwaniu stosunków dyplomatycznych, wzbudziła silny niepokój wśród licznych rzesz Polaków w Rosji. Grono Polaków z Wandą Wasilewską na czele zorganizowało pod hasłem zjednoczenia narodowego związek patriotów polskich, uzyskując aprobatę rządu sowieckiego na stworzenie dywizji im.T.Kościuszki celem prowadzenia walki z najeźdźcą. W dniu 9 i 10 czerwca odbył się przy współudziale licznych rodaków pierwszy zjazd z.pp. w Moskwie. Zebrani wymieniali poglądy zupełnie swobodnie, przemawiali tam zarówno delegaci nowo-utworzonej jednostki wojskowej jak i działacze społeczni i delegaci partyzantów. Z ramienia tych ostatnich przybył katolicki duchowny, ks.Kupsz, który do

niedawna brał udział w walce jednego z oddziałów polskich, działających na ziemiach okupowanych przez Niemców. Celem związku patriotów jest również udzielenie pomocy kulturalnej, moralnej, materialnej i lekarskiej wszystkim Polakom na terytorium ZSSR. Rząd sowiecki odnosi się bardzo przyjaźnie wobec związku i jego działalności. Utworzono przy całkowitym poparciu władz lokalnych we wszystkich ośrodkach i zgrupowaniach polskich komisje rozdzielczo-doradcze i wszczęto zaopatrywanie rodaków szczególnie zaś rodzin wojskowych, w artykuły pierwszej potrzeby. Z. p.p. wytęży wszystkie siły, aby wywalczyć niezależność państwa polskiego i aby pomścić krzywdy, wyrządzone przez wroga na duchowieństwie, robotnikach i inteligencji polskiej, aby pomścić zniszczenie kultury polskiej, męki bohaterskiej Warszawy i poniżenie całego narodu. Polska sama nie zdołałaby wywalczyć swej niepodległości, a jedynie opierając się na swych możnych sojusznikach sprosta temu zadaniu. W tym przekonaniu wstąpiłem, jako wieloletni działacz polityczny polski, do tej organizacji, która pracuje na platformie zjednoczenia narodowego, przy którym różnice poglądów politycznych odsunięte są na drugi plan, wobec doraźnego zadania rozgromienia wroga. Miejmy nadzieję, że działalność owocna z.p.p. przyczyni się do współpracy i wzajemnego zrozumienia ze słowiańskimi braćmi, w szczególności zaś pomoże przy pozytywnym rozwiązaniu zawiłych zagadnień, zwracając Polsce niepodległość i konstytuując ją jako kraj silny, wolny i demokratyczny.

II.

O g ó l n e.

LUXEMBURG, D-t.B.B.C., po niemiecku, 26.VI. godz.17.00.
Około 6.000 rzemieślników podlega corocznie wyszkoleniu na Ukrainie. Centra wyszkoleniowe posiadają doniosłe znaczenie dla wszystkich ziem wschodnich okupowanych.

CALAIS, D-t.B.B.C., po angielsku, 26.VI. godz.22.30.
Silny napływ rekrutów do rosyjskiej armii wyzwolenia gen.Własowa wzbudził w Związku Sowieckim taki niepokój, że propaganda sowiecka na terytoria wyzwolone, nawołuje ludność do zamordowania generała. Propaganda sowiecka przeznaczona dla terytoriów znajdujących się jeszcze w rękach rosyjskich twierdzi, że gen.Własow już został zamordowany.

RZYM, D-t.B.B.C., po włosku, 25.VI. godz.22.45.
Ze Sztokholmu : rząd sowiecki wydał rozkaz nielicznym duchownym prawosławnym, którzy uratowali się w swoim czasie od prześladowań Ligi Bezbożnych, aby odprawiali regularnie modły i ceremonie religijne. W katedrze moskiewskiej odbyły się modły z okazji drugiej rocznicy wojny. Ta gorliwość religijna - tak jak rozwiązanie Kominternu,- są oczywiście wybiegiem sowieckim dla zmylenia Anglo-Sasów.

Po hiszpańsku, 26.VI. godz.22.50.
Z Watykanu : racje mięsne zredukowano zostaną w Watykanie z dniem 1-go lipca. Dostawa kawy została całkowicie wstrzymana.